

**PROJECTE PEDAGÒGIC I DE
FUNCIONAMENT
DE L'ESPAI MULTISENSORIAL,
"SALA MÀGICA",
DE L'ESCOLA BRESSOL
MUNICIPAL LA PINEDA DE
VILADECANS**

Índex

1. INFRAESTRUCTURA

1.1 Ubicació

1.2 Característiques de l'espai

1.3 Manteniment

2. PROJECTE

2.1 Justificació del projecte

2.2 Model de gestió de l'aula

2.3 Objectius generals

2.4 Objectius específics

2.5 Recursos humans i materials

2.5.1 Guia d'ús de l'aula

2.5.2 Guia de manteniment de l'aula

2.6 Activitats

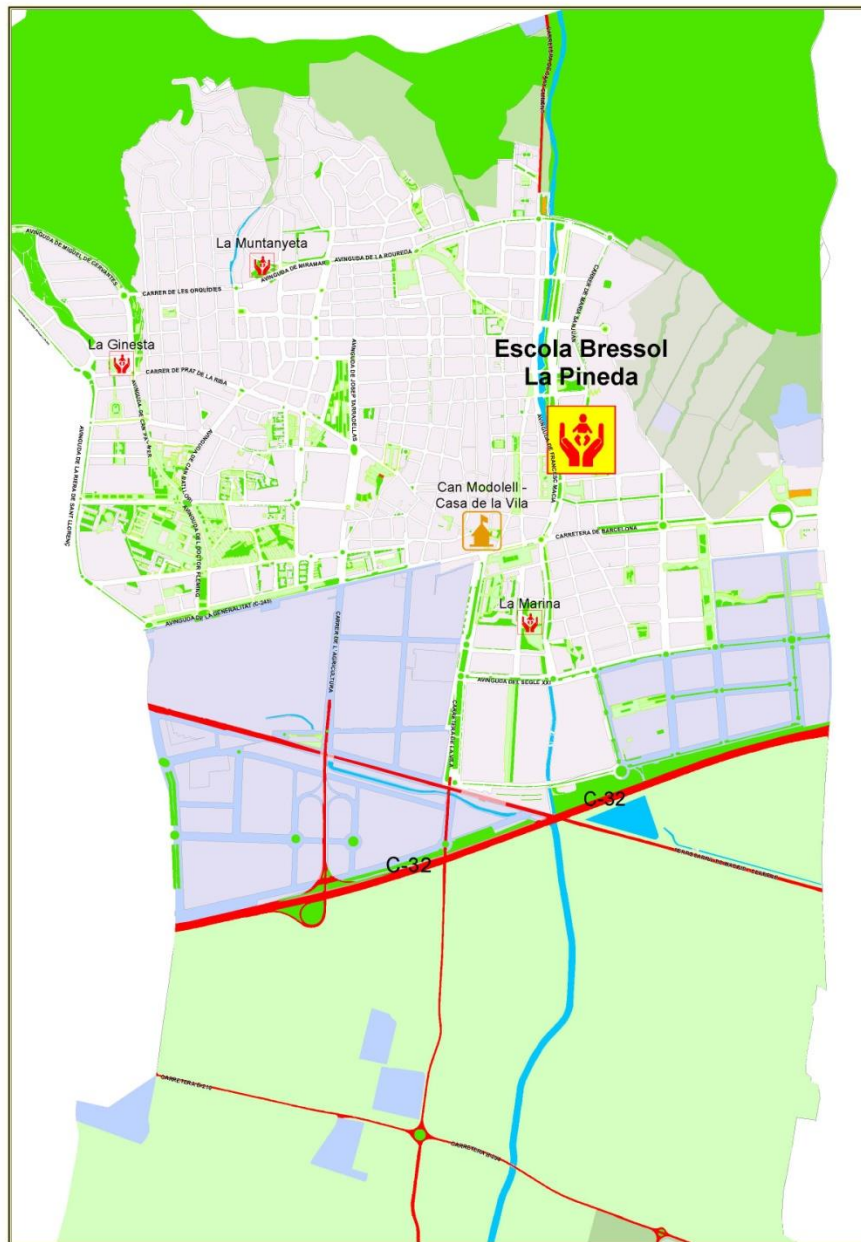
1. INFRAESTRUCTURA

1.1 Ubicació

L'espai està ubicat dins de l'Escola Bressol Municipal La Pineda de Viladecans Carrer Marià Sanjuán 2.

Aquesta escola és va inaugurar l'any 2008, és l'escola més nova i la més gran de les quatre escoles bressol municipals.

Ubicació de l'escola bressol a la ciutat:

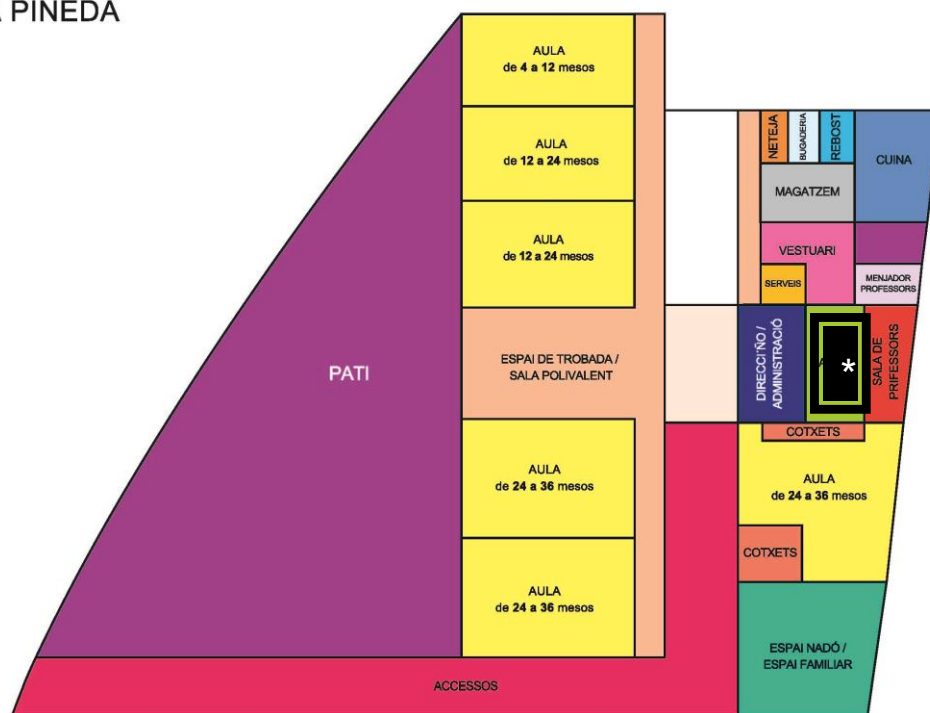

The floor plan shows a building with a red highlighted room in the lower right section. The plan includes various rooms, corridors, and outdoor spaces. A legend in the bottom right corner provides details for the drawing.

LEGENDA

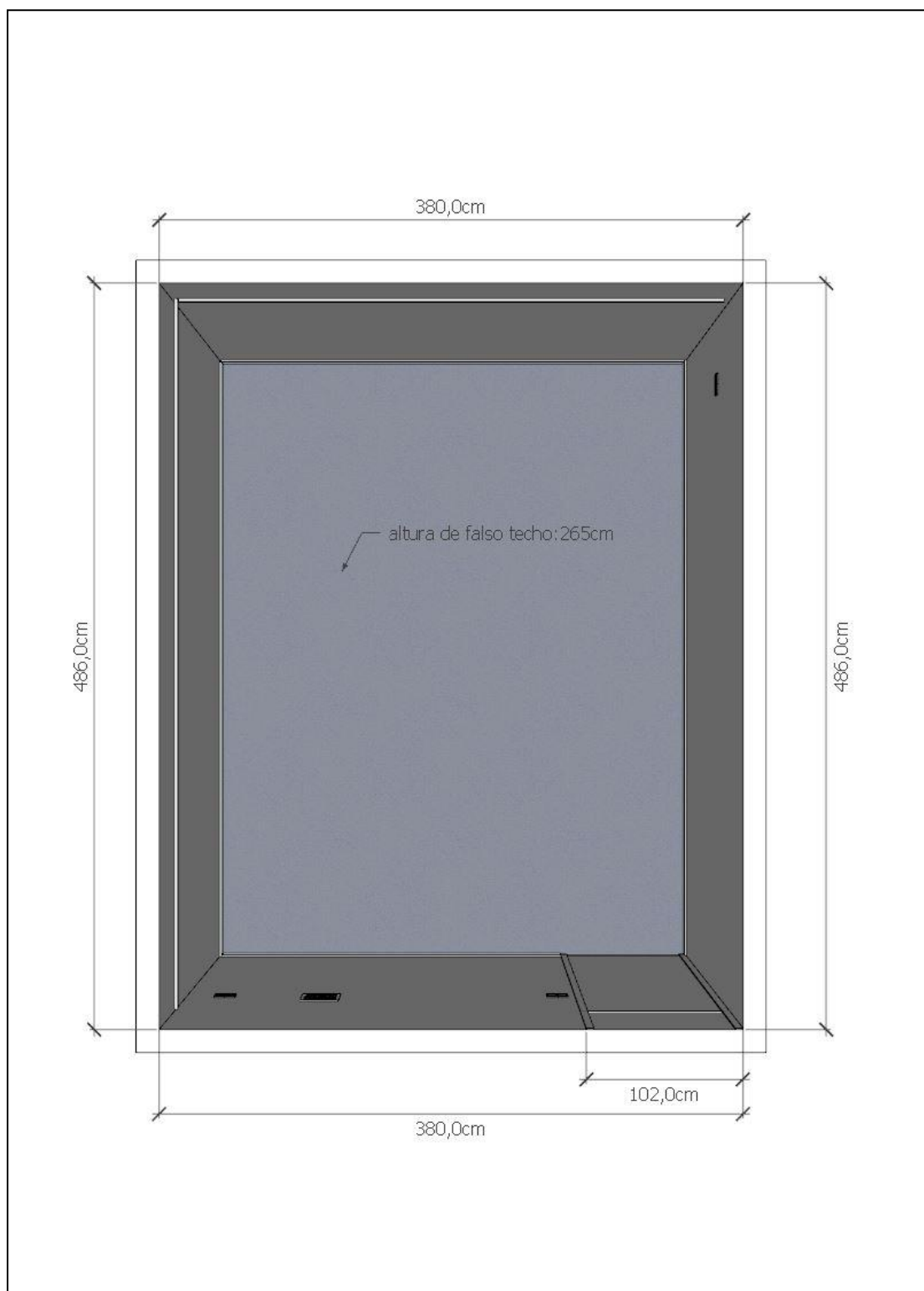
1. ALABRA
2. ALABRA
3. ALABRA
4. ALABRA
5. ALABRA
6. ALABRA
7. ALABRA
8. ALABRA
9. ALABRA
10. ALABRA
11. ALABRA
12. ALABRA
13. ALABRA
14. ALABRA
15. ALABRA
16. ALABRA
17. ALABRA
18. ALABRA
19. ALABRA
20. ALABRA
21. ALABRA
22. ALABRA
23. ALABRA
24. ALABRA
25. ALABRA
26. ALABRA
27. ALABRA
28. ALABRA
29. ALABRA
30. ALABRA
31. ALABRA
32. ALABRA
33. ALABRA
34. ALABRA
35. ALABRA
36. ALABRA
37. ALABRA
38. ALABRA
39. ALABRA
40. ALABRA
41. ALABRA
42. ALABRA
43. ALABRA
44. ALABRA
45. ALABRA
46. ALABRA
47. ALABRA
48. ALABRA
49. ALABRA
50. ALABRA
51. ALABRA
52. ALABRA
53. ALABRA
54. ALABRA
55. ALABRA
56. ALABRA
57. ALABRA
58. ALABRA
59. ALABRA
60. ALABRA
61. ALABRA
62. ALABRA
63. ALABRA
64. ALABRA
65. ALABRA
66. ALABRA
67. ALABRA
68. ALABRA
69. ALABRA
70. ALABRA
71. ALABRA
72. ALABRA
73. ALABRA
74. ALABRA
75. ALABRA
76. ALABRA
77. ALABRA
78. ALABRA
79. ALABRA
80. ALABRA
81. ALABRA
82. ALABRA
83. ALABRA
84. ALABRA
85. ALABRA
86. ALABRA
87. ALABRA
88. ALABRA
89. ALABRA
90. ALABRA
91. ALABRA
92. ALABRA
93. ALABRA
94. ALABRA
95. ALABRA
96. ALABRA
97. ALABRA
98. ALABRA
99. ALABRA
100. ALABRA

LA PINEDA

**ESPAI
MULTISENSORIAL**

Plànol detallat de l'espai concret:

1.2 Característiques de l'espai

1.2.1 Requeriments bàsics

L'espai té forma rectangular ocupant una superfície de 18,50m². L'alçada és de 2,65 metres. Com il·luminació natural, abans de realitzar les modificacions de l'espai, tenia una claraboia, centrada al sostre, d'una mesura aproximada d'un metre quadrat. La il·luminació artificial (elèctrica) és força intensa (llums de sostre). Hi constaven punts de llum i xarxa wifi.

L'espai tenia les parets llises sense prestatgeries ni elements fixes. La pintura de la sala estava en bones condicions, de color blanc. No hi havia cap columna ni cantells.

L'accessibilitat a l'espai és fàcil ja que com tota l'escola està a la planta baixa. Està molt a prop de l'entrada principal i no s'ha de passar per cap espai on s'hi facin activitats amb infants. L'espai està a la zona on generalment no es realitzen activitats amb infants, llinda amb el despatx de la direcció i administració i amb la sala de reunions del personal educador. Hi ha un nivell de so habitualment baix.

Just en front de la porta d'entrada, a pocs metres, hi ha uns serveis adaptats

Elements adquirits:

(Descripció i funcionalitat)

- **MyRoom Center (1 unitat) i BJ-VES Kit multimèdia per a MyRoom Center(1 unitat)**
 - Projector y suport
 - Monitor
 - Altaveus y amplificador de so

La seva finalitat és proporcionar estimulació sensorial, permetent adequar els estímuls, controlar el so, la il·luminació, la temperatura, etc. Es vol afavorir l'atenció i promoure l'exploració, el plaer i els sentiments de benestar. Es tracta de: explorar, aprendre, entendre, comunicar-se i respondre de la manera més adient al seu entorn.

La central SHX és "el cervell" del sistema SHX de la sala multi sensorials. Es podran activar un conjunt d'accions mitjançant l'elecció de les escenes SHX: reproduccions de sons i vídeos, controlar elements com els tubs de bombolles i les fibres òptiques o canviar el color de la sala, de manera individual o combinat en grup d'accions simultàniament.

El sistema inclou diferents col·leccions que es poden activar segons les necessitats. Es poden personalitzar i permet crear noves col·leccions i escenes. Indicats per facilitar estimulació visual, vibratòria, auditiva i tàtil.

- **Tauleta SHX (1 unitat)**

Des d'aquesta tauleta, tant l'educar/a com l'infant poden controlar tota la sala ja que dirigeix el software Control SHX per activar qualsevol escena, o triar una col·lecció determinada d'escenes que volen que activin els altres.

- **Comandament SHX (1 unitat)**

Permet controlar les escenes projectades dins la sala SHX i també encendre, apagar i canviar el color dels diferents elements d'una manera molt fàcil.

Funciona per radiofreqüència, disposa de 6 botons, caràtules de botons en colors i transparent per poder-hi posar pictogrames, disposa de sis entrades per commutador, les bateries són recarregables.

- **Sostre d'estels de fibra òptica SHX (1 unitat)**

Aquest sostre fa un efecte d'estels brillants. Els estels canvien de colors de manera aleatòria creant un efecte màgic que és ideal per a treballar el reconeixement de colors i el desenvolupament d'activitats que potencien la comunicació.

Té un format de taulell de 200x100cm, subjectat al sostre amb farratges. Inclou 450 punts de llum (estels). El color dels estels es pot elegir i fer canviar també de manera programada i coordinada amb altres elements de la sala com ara el tub de bombolles o una imatge projectada, inclús es pot fer canviar amb la veu.

Indicat per a l'estimulació visual.

- **Ventilador SHX (1 unidad)**

Compatible amb el sistema SHX, permet recrear l'aire fresc segons l'escena SHX triada. Indicat per l'estimulació visual i somàtica.

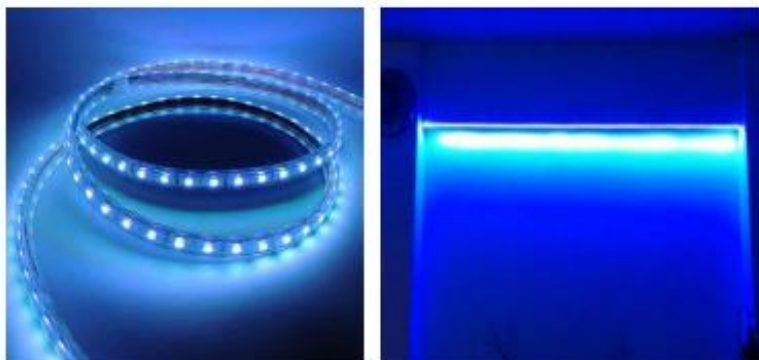
- **Línia de leds 5m per a sostre (2 unitats)**

Cera un bany de color a les parets, possibilitant el canvi de color de tota la sala. Es pot augmentar l'impacte de les projeccions i els colors dels elements. La col·locació de la línia de led a prop del sostre permet l'efecte de llum ambiental perfectament integrada a la sala ja que ressegueix el contorn de les parets. Utilitza tecnologia LED per a un baix consum i llarga durada.

Els elements de la il·luminació es controlen des de la central SHX, que permet canviar els colors i regular la intensitat de la il·luminació en funció de l'activitat i segons el so o la imatge de l'ambient.

Tires de leds de 5metres de llargària, perfil amb suport i difusor de llum, font d'alimentació i controlador DMX.

Indicat per l'estimulació visual.

Niu nadó (1 unitat)

Aquest Puff encoixinat permet tombar-se o seure-us de manera segura. Són d'un material resistent i agradable, estan farcits de petites boles per adaptar-se a la forma del cos. Té unes mesures de 140X140X15 cm. Es compatible amb el kit vibro acústic. Indicat per l'estimulació somàtica i tàtil.

- **Kit vibro acústic** (1 unitat)

Pot transformar en vibro acústic qualsevol element del mobiliari de l'espai. Està format per una combinació d'elements que transporten a una nova dimensió, gràcies a la tecnologia 4D, es pot gaudir d'una autèntica vibració. El vibrador de baixa freqüència proporciona una estimulació que permet als usuaris sentir la música, com una experiència sonora, vibrant i relaxant per tot el cos.

El kit inclou un sistema vibratori que es pot connectar a qualsevol reproductor de música. Aquest kit s'instal·la al niu nadó.

Indicat per a l'estimulació visual, vibratòria, auditiva i tàctil.

- **Fibra Òptica 2m amb font de llum SHX** (1 unitat)

Les fibres òptiques funcionen coordinadament amb tota la sala. Els canvis de colors al llarg de les fibres afavoreix l'atenció i l'enfocament de l'usuari. El contacte de la fibra ens ajuda a percebre les diferent parts del nostre cos. Ideal per a causa efecte, el reconeixement dels colors i el desenvolupament d'activitats que potencien la comunicació.

Gràcies a la tecnologia LED la fibra òptica brilla amb una vibrant espurna de llum al llarg de la seva fibra òptica oferint una àmplia gama de colors vius. Aquest és el model de fibra òptica més adient per a les sales amb sistema SHX, oferint il·limitades opcions de control com qualsevol dels elements SHX, podent elegir qualsevol color i inclús que el color del tub canviï amb el color de la imatge projectada amb la veu.

Inclou 150 feixos de fibres òptiques.

Està indicat per estimulació visual, somàtica i tàctil.

- **Tubo de burbujas SHX i Kit de boles** (1 unitat de cada)

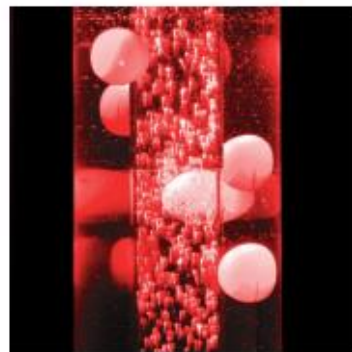
Amb el tub de bombolles es pot recrear ambients on els colors, la vibració, els reflexes i la antireactivitat obren infinites possibilitats per al seguiment visual, la motricitat, la relació causa-efecte, el joc amb els colors, etc.

És el tub adient per a les sales amb sistema SHX, oferint opcions de control amb qualsevol element SHX, podent elegir, colors, canvis segons les imatges projectades o amb la veu.

El kit de boles és un tub interior de metacrilat que es col·loca dins del tub de bombolles, per al qual pugen boles ràpidament a poc a poc entre els dos tubs. És un fascinant efecte que anima al seguiment visual.

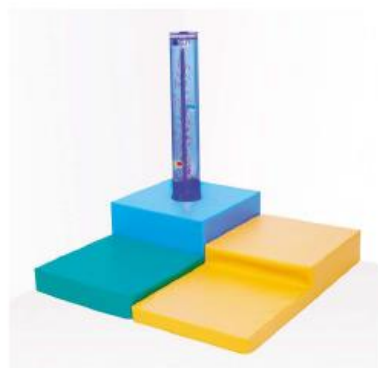
Inclou tub de metacrilat de 1,8 metres i 6 boles blanques.

Indicat per a l'estimulació visual, somàtica i tàtil.

- **Conjunto 99 per a tub de bombolles** (1 unitat)

Són uns mòduls d'escuma que permeten l'accés al tub d'una manera fàcil mentre protegeixen la instal·lació elèctrica del tub. Indicat per a l'estimulació visual, somàtica i tàctic.

- **Mirall a mida 120x120 (2 unitats)**

Es tracta de veure reflectida la imatge amb una alta qualitat. Estan posades com a base quadrada (cantonada) per al tub de bombolles. Els miralls potencien la mobilitat, el reconeixement de l'esquema corporal, i l'atenció conjunta i ofereixen un efecte multiplicador de qualsevol element visual.

El material dels miralls és acrílic, reforçat amb un taulell de fusta i amb protecció al contorn per assegurar la màxima durabilitat i seguretat.

Indicat per estimulació visual, somàtica i tàtil.

- **Piscina de boles SHX- mitjana (1 unitat)**

Es tracta d'una piscina lluminosa de boles que funciona amb la sal SHX. És un element divertit que motiva al joc i al moviment. Pel seu efecte d'embolcall propicien també un efecte propioceptiu.

Les boles de la piscina són transparents i deixen passar la llum de colors que es projecta des de l'interior de la piscina provocant un increïble efecte lluminós que anima a la interacció.

Els colors de la piscina es modifica de manera coordinada amb la resta de la sala gràcies al Sistema SHX, es pot elegir el color mitjançant qualsevol controlador SHX (comandament, tauleta, panel tàtil, polsador...). El color variarà també segons la imatge projectada o la veu.

Les mesures de la piscina són: 145X145X40cm. Hi ha 650 boles transparents. Està indicat per a estimulació visual, somàtica i tàtil.

- **Panel toca-toca** (1 unitat)

Suposa tenir multitud d'activitats de psicomotricitat fina i exploració en un mateix panel. El panel conté de bonons, tanques, anelles, traus, tanca imantada, textures, cremalleres, "velcros", robes, etc.

Indicat per a l'estimulació visual, somàtica i tàtil.

- **Tub fluorescent UV** (2 unitats) i **borsa amb material UV** (1 unitat)

Tub de llum fluorescent ultraviolada que permet crear un ambient ultraviolada a la sala.

Indicat per a l'estimulació visual.

La borsa de material reflectant a la llum ultraviolada crea un efecte visual molt cridaner i permet crear una gran varietat d'activitats.

La borsa conte els següents materials UV: bastons malabars , polseres, mocadors, bastons ploraners, pilotes d'espines, bombolles tàctils, fulls de colors, cordes de colors, "pin pressió UV", llum de ma i pilota d'espurnes fluorescents.

- **Catifa ultraviolada** (1 unitat)

Aquesta catifa brilla intensament sota la llum ultraviolada per produir una gran estimulació visual. Crea un efecte visual i al mateix temps el teixit ofereix un gran interès tàtil. Es pot posar al terra o penjada a la paret. Es molt dura i segura per a manipular ja que els voltants de la peça estan acabats amb un format llis. Indicada per a l'estimulació visual, somàtica i tàtil.

- **Pintura pissarra** (1 unitat)

Els infants podran fer dibuixos i gargots a las parets amb guixos de colors que es poden esborrar fàcilment. El color negre de la pissarra afavoreix l'efecte ultraviolat del que es dibuixa.

Indicat per a estimulació visual, somàtica i tàtil.

- **Cubs de construcció lluminosos** - Pack de 12(1 unitat)

El joc d'acoblament de 12 cubs de llum combina les TIC i el desenvolupament de les habilitats motrius. Els blocs canvien de colors quan van girant. Hi ha un color de llum a cada color del cub. Els infants gaudeixen fent girar els blocs a les seves mans per veure de quin color s'il·luminen. És perfecte per utilitzar les TIC per aprendre seqüenciació. Es poden incorporar a altres recursos de construcció per afegir més emoció a l'activitat.

Indicat per a l'estimulació visual, somàtica i tàtil.

- **Manta de pes blava i vermella** - (1 unitat)

Proporciona calma i facilita l'efecte propioceptiu. Està fabricada amb un material molt suau i transpirable, aquesta manta de pes és ideal per a aquells infants que tenen problemes per a relaxar-se i dormir.

La manta proporciona una pressió que es tradueix en calma, per als més ansiosos o que necessiten ajuda amb el procediment sensorial.

Indicat per a l'estimulació somàtica i tàtil.

- **Passadís de sensacions plantars** (1 unitat)

Són plaques de textures diferents per poder treballar el reconeixement, la percepció tàctil i propiciar el moviment i l'animació. Es poden crear circuits diferents i posar alguna nova textura.

Consta de 12 bases i 10 plaques de textures diverses: fusta, ceràmica, moqueta, esponja, espart, plàstics diversos, etc.

Indicat per a l'estimulació visual, somàtica i tàctil.

- **Baldufa gegant** (1 unitat)

Es tracta de facilitar el balanceig per gaudir d'aquest moviment. És un element versàtil per poder treballar (amb el balanceig) la coordinació i mobilitat general. Té unes mesures de 80X40cm de profunditat. Està indicat per a l'estimulació vestibular.

- **Nature Bag - Borsa fetal petita i estructura auxiliar de subjecció (1 unitat)**

Aquesta borsa penjada al sostre fa que quan l'utilitza l'infant quedi en posició fetal, rodejat per roba i permetent el balanceig.

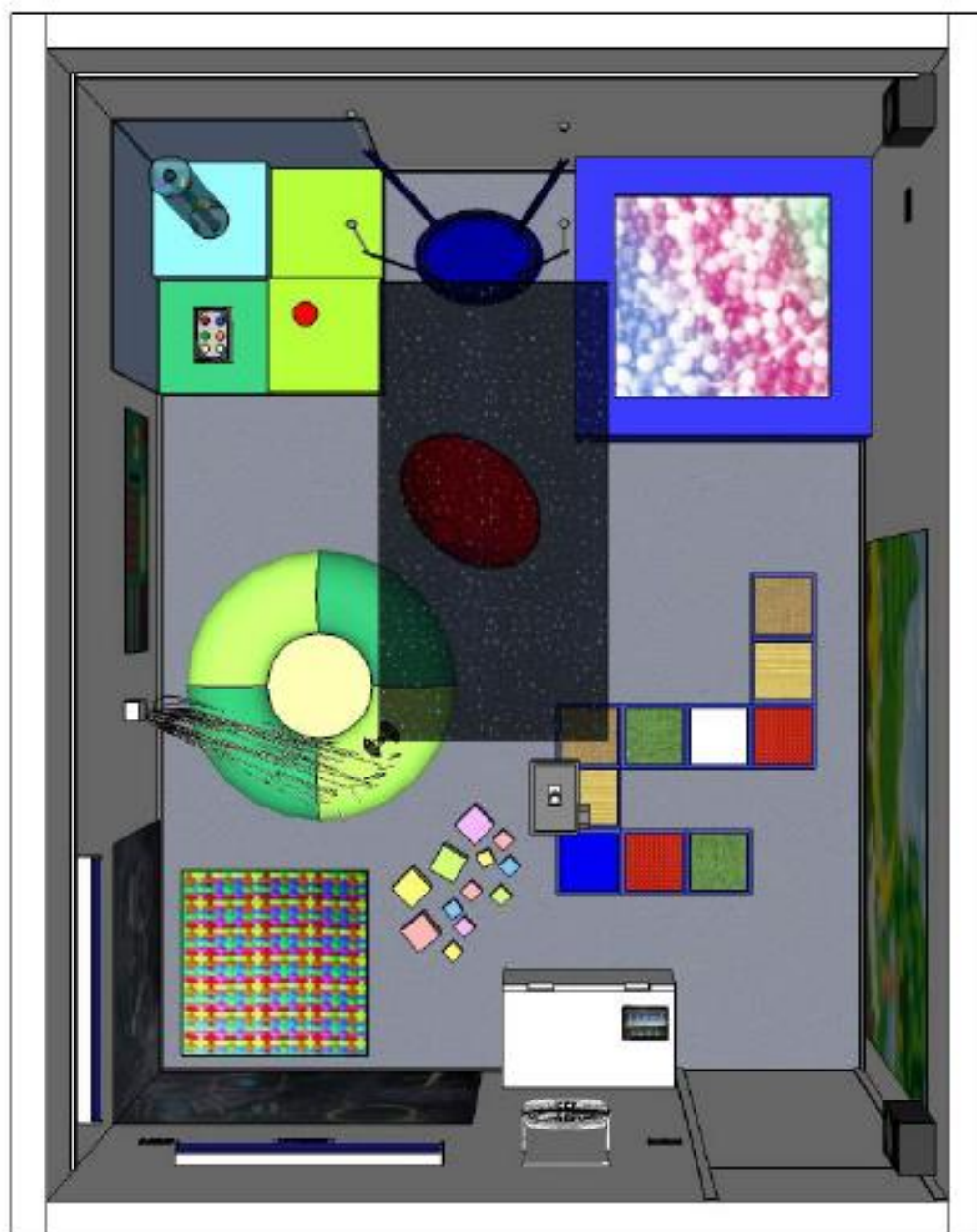
Ajuda també a la regulació emocional, aportant gran sensació de seguretat i assossegament. El pes màxim que admet és de 12kg.

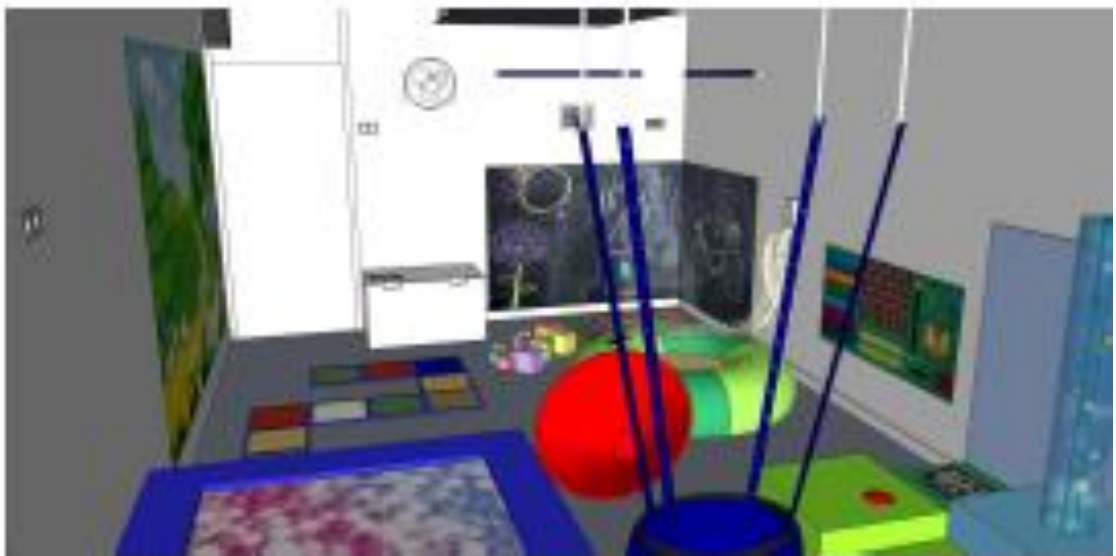
Ajuda en la coordinació del i activació del sistema visual, en l'orientació en l'espai, en el ritme, en reafirmar l'equilibri etc.

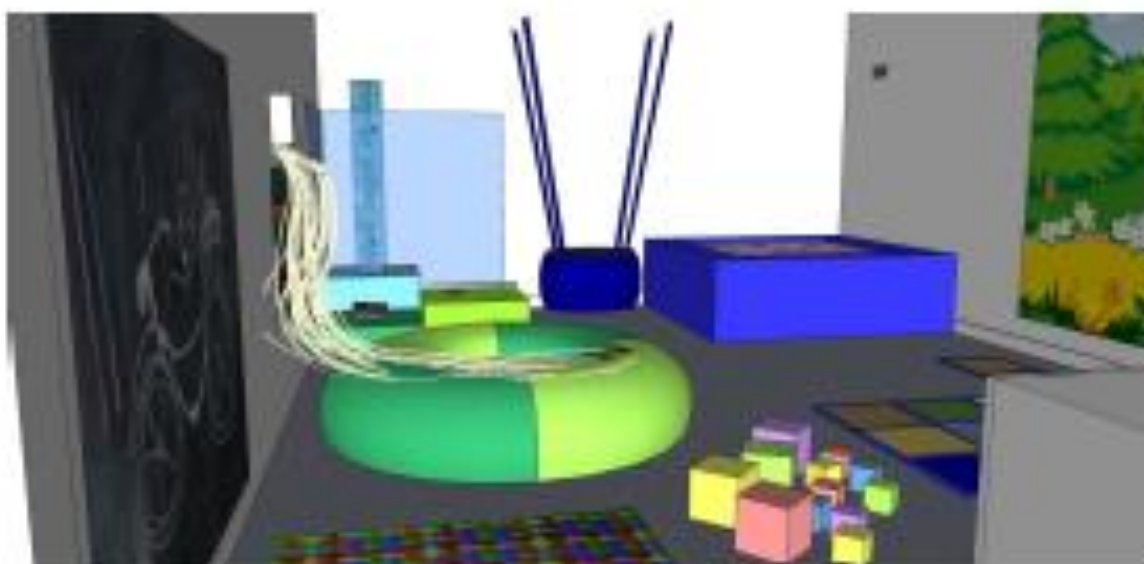
La posició fetal recorda el ventre matern i aporta molts beneficis emocionals, fa la funció de l'abraçada i la contenció, disminueix el to muscular i facilita un bon estirament de l'esquena.

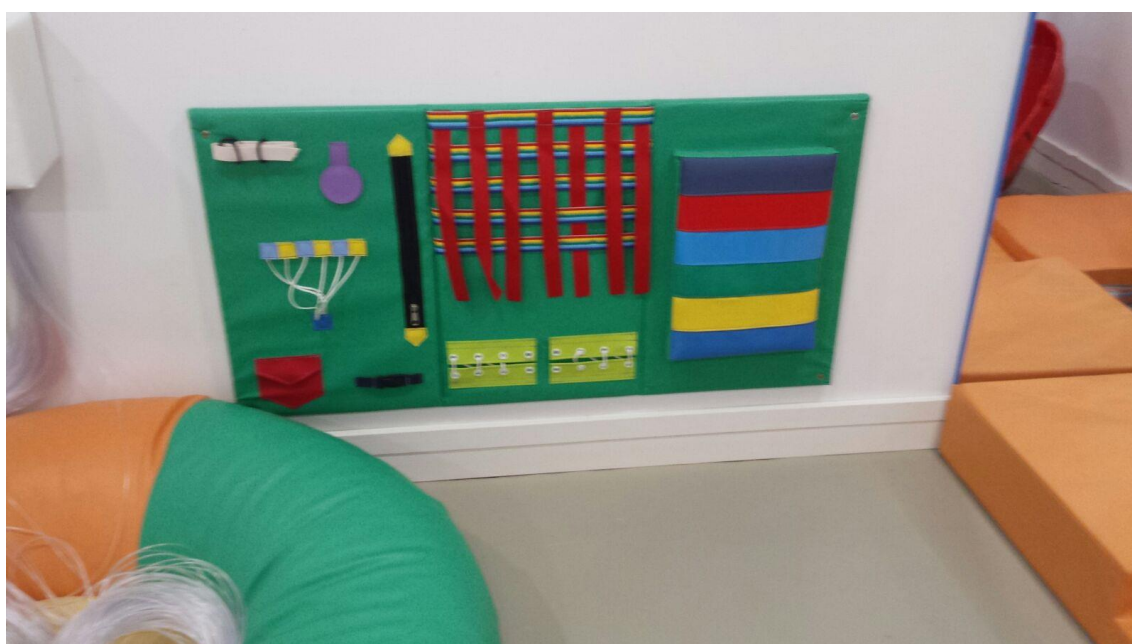
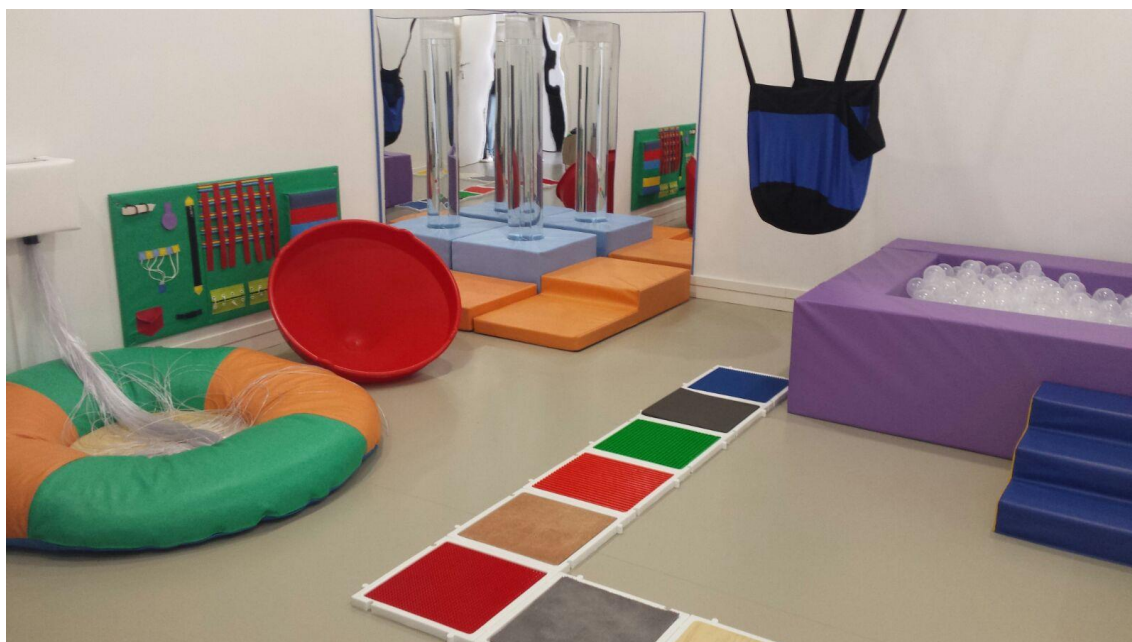
Distribució dels elements en l'espai:

Imatges de l'espai equipat (fotografies):

1.3 Manteniment i pla de neteja

L'empresa instal·ladora ofereix una oferta de **manteniment** anual que inclou el manteniment dels dispositius sensorials, la neteja dels dispositius de la sala, la reparació dels dispositius per avaria durant la contractació i el manteniment "remot" dels ordinadors instal·lats.

La neteja, es preveu fer-la setmanalment tot i que dependrà de la freqüència d'ús de l'espai i del nombre i la tipologia d'usuaris. Seguint indicacions de l'empresa instal·ladora els productes per la neteja dels elements no han de tenir cap especificitat, només contempla l'ús d'aigua i productes no corrosius.

Així doncs la despesa per la neteja de l'espai i dels elements s'inclouran com a part de l'escola sent el personal de neteja qui tingui cura de l'espai i les educadores encarregades de l'espai les que faran la neteja més detallada dels elements com fan les educadores amb la resta d'elements de l'escola.

Hi haurà una **comissió** (que s'explicarà més endavant) formada per educadores de l'escola on està l'espai i també per educadores de les altres escoles bressol.

2. PROJECTE PEDAGÒGIC

2.1 Justificació del projecte

CONTEXTUALITZACIÓ

La **xarxa d'escoles bressol municipals de Viladecans** està formada per quatre centres destinats a l'escolarització d'infants de primer cicle d'educació infantil. També s'ofereixen serveis complementaris com els espais nadó i els espais familiars dirigits a infants no escolaritzats d'entre 0-3 anys i l'espai de joc destinat a infants de primer i segon cicle d'educació infantil.

L'aula Multisensorial s'ha instal·lat, concretament, a l'escola bressol municipal la Pineda. Es tracta de la darrera escola construïda, ubicada al centre de la ciutat, amb fàcil accés des dels diferents mitjans de transport.

Per l'**Ajuntament de Viladecans l'atenció a la diversitat** ha estat sempre una prioritat, fixant un **nombre de personal** d'atenció directa als infants superior al que estableix per Decret la Generalitat i creant (l'any 2008) el **servei d'Assessorament Psicopedagògic de la xarxa d'escoles bressol municipals**. Aquest servei s'encarrega de realitzar el seguiment del desenvolupament dels infants escolaritzats als centres de la xarxa d'escoles bressol municipals i també dels infants usuaris dels

serveis complementaris (espais nadó, espais familiars i ludoteca), de la detecció de possibles dificultats en el desenvolupament dels infants, la derivació a serveis especialitzats, la coordinació amb altres serveis d'atenció a la petita infància (CDIAP, Serveis Socials, EAP, Centres d'Atenció Primària, Associació grup d'al·letament matern...) la col·laboració amb els equips educatius i directius, i l'atenció a les famílies.

El treball en xarxa entre els diferents serveis d'atenció a la petita infància del municipi té una llarga trajectòria i està molt consolidat, aspecte que facilita la comunicació i el treball interdisciplinari a l'hora de plantejar l'abordatge amb infants amb necessitats educatives especials i/o específiques.

Al desembre del 2009 l'Ajuntament va crear la **Xarxa d'infància 0-6 de Viladecans**, una eina per millorar l'atenció global dels infants, facilitar la relació i la coordinació entre professionals d'atenció a la petita infància del municipi. Aquest treball en xarxa ha donat com a resultat diferents publicacions, formacions i intercanvi de coneixements que permeten unificar els criteris de prevenció, detecció i intervenció davant diferents problemàtiques que puguin afectar a la petita infància i les seves famílies.

L'atenció a la diversitat forma part dels trets d'identitat del **Projecte Educatiu Marc** de la Xarxa d'escoles bressol municipals de Viladecans considerant la individualitat de cada infant.

- **Diferències individuals** Una característica intrínseca de les escoles bressol és oferir a cada infant les ajudes necessàries segons la seva manera de ser i respectant el seu ritme maduratiu. Es parteix del respecte als interessos dels infants adaptant les propostes d'aprenentatge a les característiques del grup, però oferint un ampli ventall de possibles descobertes perquè cada infant pugui triar la més adient per a ell. Les adaptacions a les particularitats de cada nen o nena no afecten únicament les activitats didàctiques sinó totes les accions quotidianes: estimulació, joc, canvi de bolquer, menjar... En totes les accions les educadores observen els infants per conèixer les seves particularitats i adaptar-ne l'ajuda.

- **Necessitats educatives especials i necessitats educatives específiques:**

En la Llei d'educació de Catalunya (LEC) es defineix els alumnes que presenten necessitats educatives específiques com:

- Els alumnes que tenen necessitats educatives especials, que són els que presenten discapacitats físiques, psíquiques o sensorials; els que manifesten trastorns greus de personalitat o de conducta; o els que pateixen malalties degeneratives greus.
- Els alumnes amb necessitats educatives específiques derivades de la incorporació tardana al sistema educatiu o derivades de situacions socioeconòmiques especialment desfavorides.

Aquests alumnes, tal com estableix la normativa, tenen una plaça reservada a cada un dels grups de les escoles bressol. Per tal d'assignar-la, la Comissió d'Escolarització,

amb l'assessorament d'experts, analitza les demandes realitzades i els documents aportats. La persona responsable del Servei d'Assessorament Psicopedagògic orienta i assessora l'equip educatiu sobre les necessitats específiques de cada un d'aquests infants i les respostes pedagògiques més adequades en coordinació amb altres serveis en què siguin atesos aquests infants.

Algun curs s'han escolaritzat també **infants amb pluridiscapacitat**, que han rebut una atenció intensiva dos matins a un servei especialitzat del CDIAP i la resta de la jornada a l'escola bressol. Aquesta realitat es tradueix en **la necessitat de disposar de professionals especialitzats per poder atendre adequadament a aquests infants dins del marc de l'escola bressol municipal i aconseguir realment la inclusió educativa.**

VALOR AFEGIT

El fet de disposar de l'**Aula Multisensorial** suposa un recurs més principalment de l'escola bressol on està i també dels altres centres de la xarxa. Espai destinat a estimular les diferents àrees del desenvolupament dels infants de l'escola, especialment d'aquells infants amb dificultats, i afavorir que els seus aprenentatges siguin el més significatius possible.

L'Aula Multisensorial disposa de la Tecnologia SHX que permet adaptar l'espai a les possibilitats i característiques de cada grup creant espais segurs, d'interacció, d'aprenentatge i estimulació. De la mateixa manera es pot controlar el nivell d'estimulació i la forma d'interacció en funció dels infants.

La intenció és poder oferir l'Aula Multisensorial com un recurs a totes aquelles persones del municipi que se'n podrien beneficiar:

- Infants escolaritzats dins la xarxa d'escoles bressol municipals.
- Infants usuaris dels serveis complementaris com els espais familiars.
- Infants atesos al CDIAP Delta
- Alumnes d'escoles amb USEE
- Usuaris del Taller Ocupacional CAVIGA
- Usuaris de la residència de la 3ª edat Frederica Montseny

Els darrers cursos ja s'ha establert, mitjançant un conveni de cessió d'us d'espais, la realització de sessions d'estimulació multisensorial per part del CDIAP de Viladecans a l'espai multisensorial de La Pineda, un dia a la setmana durant tota la jornada.

LA PEDAGODIA A L'ESCOLA BRESSOL

Enfocament teòric. Com entenem el desenvolupament

El desenvolupament s'entén com un procés biològic i cultural per mitjà del qual els infants esdevenen persones cada cop més capacitades per participar de forma activa en la seva societat de manera personal i idiosincràtica. És a dir, com un procés biològic, psicològic i social d'enculturació i individuació.

La pràctica educativa es fonamenta en quatre enfocaments:

Enfocament constructivista. L'infant no és un mer receptor sinó el protagonista actiu dels seus aprenentatges.

Enfocament sistèmic-ecològic. El desenvolupament de l'infant és fruit de múltiples experiències rebudes en múltiples entorns. Però no només de la suma d'aquestes sinó també de les relacions que entre ells s'estableixen.

Enfocament sociocultural. L'infant aprèn en interacció amb altres persones que li possibiliten la seva participació en activitats cada cop més complexes i de forma cada cop més autònoma.

Enfocament psicosocial. L'infant té unes necessitats afectives i emocionals a les quals han de donar resposta els entorns i persones amb què conviu

EL CONCEPTE D'ESTIMULACIÓ BASAL

L'Estimulació Basal és un concepte per al desenvolupament de persones amb greus discapacitats creat per Andreas Fröhlich, als anys 70, a Alemanya. El seu iniciador la defineix com "una manera de potenciació de la comunicació, la interacció i el desenvolupament orientada en totes les seves àrees a les necessitats bàsiques de l'ésser humà".

L'Estimulació Basal parteix de la idea que, des del naixement i fins a la mort, són possibles i tenen sentit nous processos de desenvolupament, malgrat les greus limitacions que pugui tenir una persona. A partir d'aquesta premissa, l'Estimulació Basal pretén fer ofertes sense demanar condicions prèvies a l'altre, sense requerir "d'uns mínims" de resposta o activitat i s'ofereix així com a un concepte adequat per a un ampli ventall de persones (nens i adults amb pluridiscapacitat, persones amb demència, persones en coma, pacients somnolents, persones amb malalties mentals, persones amb necessitat de cures intensives, nens prematurs, persones al final de vida...) sent tractats i acompanyats de manera individual, tot partint de les seves necessitats.

El Professor Andreas Fröhlich va indagar en el desenvolupament humà per tal d'esbrinar quines eren les àrees bàsiques de percepció que no exigeixen requisits previs, i va ser en les fases de desenvolupament embrionari i fetal on va trobar les anomenades tres àrees bàsiques de percepció: somàtica, vestibular i vibratòria.

Aquestes tres àrees perceptives són la base del desenvolupament humà i s'originen en l'etapa embrionària, per això són les de major prioritat d'intervenció en l'Estimulació Basal, sense oblidar la resta de sentits (visual, olfactiu, tàctil, auditiu i oral/gustatiu) per als que Fröhlich va plantejar propostes d'intervenció bàsiques amb la intenció de trobar

ofertes simples que faciliten una millor assimilació de l'entorn per a poder provocar una major obertura cap a aquest.

Aspectes claus:

- Proximitat de/amb les experiències
- Significació de/amb els materials
- Intercanvi de/amb les persones

La sala d'estimulació sensorial. Model basat en la trobada.

Fer de la tasca docent un espai de trobada amb la persona atesa, en aquest cas amb l'infant. Aquesta trobada es produeix a partir de la pregunta de què necessita l'infant, a partir de què és important per ell/a. La trobada també facilitarà que l'infant es trobi amb si mateix per tal de ser més conscient del seu propi cos i de la seva identitat. També trobada amb el professional per sentir-se part activa i corresponsable de l'activitat, i trobada amb l'entorn per tal que li sigui més fàcil percebre'l i comprendre'l.

L'estimulació basal sempre està orientada a les necessitats bàsiques, primàries i senzilles de les persones afectades que es troben en situacions vitals diverses i complexes. Per tant, els infants amb discapacitat necessitaran treballar les àrees bàsiques de percepció somàtica, vibratòria i vestibular.

Per a persones sense limitacions greus, els elements de l'estimulació basal poden ser estimulants, relaxants o enriquidores. En aquests casos no es parlarà d'estimulació basal sinó d' "estimulació orientada en el basal". D'aquesta manera amb els infants amb més capacitats es treballaran més les àrees de l'entorn: oral-olfactiva, tàctil, auditiva, visual.

L'ESTIMULACIÓ BASAL COM A METODOLOGIA COMPLEMENTÀRIA A LA LÍNIA METODOLÒGICA DE LA XARXA D'ESCOLES BRESSOL MUNICIPALS:

Els conceptes claus de l'estimulació basal són complementaris a la metodologia de les escoles bressol respecte a la manera d'entendre el desenvolupament infantil i les necessitats que presenten els infants.

A continuació es mencionen els aspectes metodològics comuns presents al concepte d'estimulació basal i a l'escola bressol:

- **Disseny d'activitats segons les característiques de cada infant**
 - ✓ L'infant com a protagonista actiu del seu propi aprenentatge
 - ✓ Adaptació de les propostes i les accions quotidianes a la particularitat de cada infant
 - ✓ Oferta variada segons els interessos dels infants
- **Creació d'espais d'aprenentatge inclusius**
 - ✓ Els infants han de gaudir d'un espai estructurat i ric que els permeti participar des de diversos punts de partida, aquest aspecte dóna seguretat i permet interactuar amb l'entorn de manera significativa

- ✓ Importància de les rutines per donar estructura i anticipar les activitats per donar seguretat a l'infant

- **Paper del personal educatiu**

- ✓ Observar
- ✓ Facilitar
- ✓ Interaccionar
- ✓ Sempre acompanyar

- **Importància de la comunicació i el tacte respectuós en les activitats de cura bàsiques**

- ✓ Cada hàbit d'higiene, alimentació i descans serà treballat en un espai determinat
- ✓ El professional ha d'anunciar-se, anticipar a l'infant què passarà i acompanyar les seves accions amb la paraula
- ✓ Establir i mantenir el contacte
- ✓ Intercanvi d'escolta i parla durant el contacte
- ✓ Indicar el final de l'acció

Aquesta mateixa mirada de respecte cap a l'infant, d'entendre'l com a protagonista del seu propi aprenentatge, de la importància de la interacció amb el seu entorn i d'un acompanyament professional ajustat a les seves necessitats facilita treballar des d'un mateix punt de partida podent complementar el treball de l'escola bressol amb l'estimulació basal.

2.2 Model de gestió de l'aula

• **Destinatari**

L'aula multisensorial és utilitzada pels diferents grups d'infants d'entre 1-3 anys de l'escola bressol La Pineda. Es realitzen activitats dissenyades per treballar en petit grup i poder adaptar-les a les necessitats de cada infant.

L'aula es pot oferir a les famílies usuàries dels serveis complementaris espais familiars de l'EBM La Pineda i l'EBM La Muntanyeta de Viladecans.

L'aula multisensorial s'ofereix també com a espai terapèutic al CDIAP de zona per facilitar el tractament d'infants escolaritzats a la xarxa d'escoles bressol municipals o a altres centres de Viladecans.

Cal tenir present que l'ús de l'aula multisensorial no està recomanat per infants amb hiperactivitat ni amb epilèpsia.

- **Assistència**

L'assistència a la sala serà regular, sempre que l'organització del centre ho permeti, intentant en funció del personal disponible que els alumnes amb NEE més greus hi puguin assistir amb més freqüència.

- **Professionals**

Els membres de la comissió de l'aula multisensorial seran els responsables de l'ús i funcionament de la sala, el disseny de les activitats, el control de l'assistència i dels aspectes organitzatius.

Els infants que facin ús de la sala sempre estaran acompanyats per personal de la xarxa d'escoles bressol o el seu terapeuta referent (en el cas del CDIAP).

- **Sessions**

Les sessions seran programades prèviament pel personal educatiu i es dissenyaran activitats per grups reduïts i adaptades a les necessitats de cada infant.

El personal que acompanyi als infants a la sessió serà el responsable de garantir el bon ús de la sala i dels seus materials, així com de fer complir la normativa de l'ús de la sala i de fer la valoració de la sessió.

2.3 Objectius generals

- Crear més espais multisensorials a la resta d'escoles bressol municipals
- Incorporar els espais multisensorials dins del Projecte Educatiu Marc de la Xarxa d'Escoles Bressol Municipals, i per tant com un servei integral a considerar en els Projecte educatius de cada centre.
- Establir les bases de creació d'una aula (per atenció educativa de jornada escolar) destinada a infants amb pluridiscapacitat dins de l'escola bressol, podent utilitzar l'aula multisensorial com un recurs més d'atenció específica a aquests.
- Donar a conèixer l'aula multisensorial a altres serveis d'atenció municipal a persones amb pluridiscapacitat o malalties que puguin beneficiar-se del seu ús. Per això caldrà tenir en compte els diferents recursos municipals on s'atenen a aquesta població.

2.4 Objectius específics/operatius

- Aprofundir en el coneixement, l'ús i funcionament de l'espai multisensorial i dels elements i materials que la componen i les àrees que permeten treballar.
- Crear la Comissió de l'espai multisensorial i vetllar per la seva continuïtat.
- Elaborar una guia d'ús de l'espai multisensorial.
- Dissenyar activitats segons les necessitats detectades en els infants de l'escola bressol i els serveis complementaris d'espais familiars.
- Reforçar alguns objectius ja fixats en aquesta primera etapa educativa: com són : afavorir el desenvolupament integral dels infants i potenciar la seva autonomia fent-los protagonistes del seu aprenentatge a partir de la proximitat, l'intercanvi i la significació.
- Ampliar la formació d'estimulació basal i assegurar la participació de tot el personal educatiu de la xarxa d'escoles bressol municipals.
- Oferir l'espai multisensorial com a espai terapèutic al CDIAP de referència per fer sessions individuals amb infants amb dificultats.
- Potenciar el treball en xarxa i interdisciplinari amb serveis d'atenció específica.
- Posar l'espai multisensorial a disposició d'altres serveis municipals que atenguin a població amb dificultats.

2.5 Recursos humans i materials

Recursos humans:

Actualment hi ha 20 persones dels equips educatius i tècniques de la xarxa d'escoles bressol municipals formades en l'aula multisensorial. Aquestes professionals realitzen una atenció directa als infants i les seves famílies i estan formades en diferents disciplines relacionades amb l'àmbit educatiu i la petita infància (mestres d'educació infantil, tècniques d'educació infantil, psicologia).

Es designaran diferents càrrecs de responsabilitat respecte a l'ús de la sala: control del calendari l'assistència a la sala, supervisió sobre l'ús i funcionament de l'aula, disseny d'activitats, revisió dels materials.

Aquestes funcions es realitzaran dins de la jornada escolar.

Per poder establir i organitzar les diferents tasques i responsabilitats del personal es crearà una comissió de l'espai multisensorial formada per la referent del Servei Psicopedagògic de la Xarxa d'Escoles Bressol Municipals, la directora de l'EBM La Pineda, una referent de cada equip educatiu. Cada curs hi haurà canvi d'alguns membres de la Comissió per garantir que tot el personal educatiu tingui l'oportunitat de participar-hi. Cada membre de la Comissió tindrà unes funcions determinades. Les reunions es realitzaran periòdicament al llarg del curs escolar.

Organització:

Es prioritzarà que cada educadora referent faci l'acompanyament als infants del seu grup a l'aula multisensorial.

Les sessions es realitzaran en grups reduïts i es dissenyaran en funció de les necessitats de cada infant.

S'organitzarà l'horari d'ús de la sala de manera que tots els grups d'infants d'entre 1-3 anys de l'escola bressol, on està ubicada, i amb possibilitat d'ús dels infants i famílies dels serveis complementaris d'espais familiars.

Les activitats tindran una durada màxima de 30-45 minuts, segons les edats i necessitats de cada grup d'infants.

L'aula es podrà fer servir entre el mes d'octubre gener i el juny.

2.5.1 Guia d'ús de l'aula

La guia d'ús de l'espai multisensorial té, com a mínim els següents apartats:

- Definició i finalitat de la guia d'ús de l'espai multisensorial
- Definició de l'espai d'estimulació sensorial
- Descripció de la sala i dels materials
- Distribució de l'espai
- Relació de materials i àrees d'estimulació
- Usuaris de l'escola bressol i dels serveis complementaris d'espais familiars. Nombre màxim d'infants i de professionals.
- Funcions del personal educatiu
- Organització: calendari i horari
- Disseny de l'activitat i preparació de la sala. Avaluació de la sessió.
- Normativa: ordre i higiene del material i la sala. Seguretat.

2.5.2 Guia de manteniment de l'aula

Tal com s'explica al punt 1.4 es seguirà un pla de manteniment i neteja. Concretament com a manteniment, el primer curs, la comissió creada vetllarà pel compliment del protocol d'ús dels materials segons indicacions dels fabricants i distribuïdors, i supervisaran el pla de neteja de l'escola per tal que estigui inclòs el nou espai i els corresponents materials.

2.6 Activitats

El projecte pedagògic serà revisat anualment i es farà la valoració i propostes de millora que quedarien recollides a la memòria.

Les activitats s'inclouran dins la programació anual.

Atenent-nos a la formació rebuda i als materials de l'equipament es planteja una descripció de l'estructura de cada sessió i dels elements d'estimulació corresponents, les àrees i objectius de l'estimulació basal i una primera proposta d'avaluació de les sessions.

Estructura de les sessions:

L'aula d'estimulació multisensorial estarà senyalitzada amb una imatge i un objecte de referència.

Cada sessió tindrà un ritual d'inici i de final de l'activitat.

Rutina d'inici:

Els participants es situen en una avant sala al passadís on s'inicia la rutina de la sessió. Els infants seuen, es treuen les sabates i una titella els hi dona la benvinguda a l'aula multisensorial i s'anticipa l'activitat que es farà mitjançant un objecte referencial.

Activitats: les activitats estaran destinades a grups reduïts i es dissenyaran en funció de les necessitat de cada infant, podent oferir diferents propostes de forma simultània com ara diferents racons d'experimentació, de joc simbòlic...o bé una única activitat com presentacions d'imatges, de contes...

També es faran servir el material específic de la sala segons l'àrea que ens interressi treballar amb cada infant. Veure la taula d'activitats i instruments d'estimulació basal més endavant.

Per tal que siguin significatives, les activitats estaran relacionades, sempre que sigui possible, amb les propostes que els infants poden trobar a la resta de l'escola com per exemple: estacions, carnestoltes, sortida a la granja...

Rutina de finalització:

Recollida del material.

Mini activitat per finalitzar, com cantar una cançó.

Comiat de la titella i posar sabates per marxar.

Activitats i instruments d'estimulació basal

El disseny de la sessió es realitzarà tenint en compte el centre d'interès a treballar, els objectius, les capacitats i necessitats basals de cada infant. Podent oferir activitats d'estimulació basal de les àrees bàsiques de percepció i/o d'estimulació sensorial.

En relació als infants amb NEE greus es dissenyarà la sessió a l'aula multisensorial amb la col·laboració del terapeuta referent del CDIAP de zona.

A continuació es presenten els instruments i activitats d'estimulació basal dels que es disposa actualment a la sala d'estimulació multisensorial i d'aquells elements complementaris que es podrien incorporar:

ÀREES DE PERCEPCIÓ I D'ESTIMULACIÓ SENSORIAL	ELEMENTS DE LA SALA	ELEMENTS COMPLEMENTARIS
Somàtica	✓ Ventilador ✓ Feix de fibres òptiques ✓ Piscina de boles lluminosa	✓ Oli vegetal per fer massatges
Vibratòria	✓ Niu nadó amb kit vibro acústic ✓ Vibració corporal ✓ Tub de bombolles SHX	✓ Instruments musicals ✓ Altaveus
Vestibular	✓ Bossa fetal ✓ Baldufa gegant ✓ Manta de pes	✓ Robes
Visual	✓ Sostre d'estrelles de fibra òptica SHX ✓ Catifa ultraviolada ✓ Pissarra ✓ Post-its fluorescents ✓ Tub fluorescent UV ✓ Bossa amb material UV ✓ Feix de fibres òptiques ✓ Miralls ✓ Tub de bombolles SHX ✓ Kit de boles per al tub de bombolles ✓ Piscina de boles lluminosa ✓ Projectió de diapositives	✓ Pintura fluorescent ✓ Lots ✓ Taula de llum ✓ Ombres xineses
Oral i gustativa		✓ Objectes freds

		✓ Objectes per mossegar ✓ Esponges ✓ Gots ✓ Cullera
Olfactiva		✓ Sacs de plantes aromàtiques ✓ Ampolles per olorar
Acústica o auditiva	✓ Altaveus	✓ Instruments de percussió ✓ Sonalls i joguines sonores
Tàctil-hàptica	✓ Camí de textures ✓ Panell toca-toca	

Àrees i objectius de l'estimulació basal

ÀREES BÀSIQUES DE PERCEPCIÓ	OBJECTIUS
Somàtica	• Percebre les diferents sensacions de temperatura, textura pressió. • Prendre consciència del propi cos.
Vibratòria	• Proporcionar a la persona una experiència de percepció interna del seu cos.
Vestibular	• Facilitar l'adquisició de conceptes com la presència-absència, proximitat-distància... • Facilitar la integració de canvis del cos en relació a l'espai.
ÀREES D'ESTIMULACIÓ SENSORIAL	OBJECTIUS
Visual	• Activar els nervis òptics per tal que l'infant pugui veure a les persones i objectes com unitats que destaquen del seu entorn i romanen idèntiques en llocs i condicions diferents • Aprendre a dirigir els moviments corporals de forma coordinada • Transmetre a l'infant la sensació de què els estímuls

	visuals poden ser interessants i que tota visió de penombra clara- obscura pot se captada d'una manera més diferenciada.
Oral	Es fa servir en aquells casos on la motricitat bucal està alterada i no permet la realització de processos coordinats. • Pretén, partint d'activitats com el llepar, palpar, beure... en les quals es produeixen alguns sons, configurar la base per al posterior desenvolupament de la parla • Fer la boca de l'infant sensible a noves impressions • Millorar la possibilitat de menjar i de beure • Estimular l'articulació i trobar possibilitats d'actuació conjunta de la ma i la boca
Gustativa	• Ampliar les sensacions gustatives que l'infant percep • Afavorir la deglució a partir de pràctiques d'estimulació oral • Aprendre a beure determinant la quantitat i el moment per el mateix i tolerant les variacions en la beguda • Iniciar als infants a menjar de forma més autònoma.
Olfactiva	• Fer més conscient en l'infant la funció del nas. • Manifestar reaccions davant els estímuls olfactivs.
Acústica o auditiva	• Desenvolupar l'oïda com condició prèvia al desenvolupament de la parla i el llenguatge • Assolir la percepció acústica que els permeti captar la veu humana • Adquirir una orientació acústica en l'espai • Produir activament sorolls i sons articulats • Oferir als infants tons, sons i sorolls que els transmetin informacions significatives
Tàctil-hàptica	• Possibilitar l'obertura i el moviment de les mans per a potenciar l'activació de les mateixes • Fer conscients als infants de les parts sensibles de les seves mans • Experimentar objectes de tacte diferent o similar, ajudar a l'infant a subjectar • Ajudar a l'infant a subjectar agafar, llançar objectes, i desenvolupar formes de premsió més avançades i moviments més coordinats

Avaluació de les sessions

La persona referent del grup d'infants serà la responsable de triar les activitats a

realitzar i d'avaluar la sessió.

Registre d'avaluació de la sessió. Ítems:

- Ambient, espai i organització dels adults.
- Relació entre el grup (relació per afinitat, per imitació, no relació).
- Comprensió de consignes de les activitats proposades (respecte pel material, seguiment de pautes i consignes, interès i satisfacció per l'activitat, recollida del material).
- Durada de l'activitat (adequació del temps d'interès en l'activitat proposada). Adaptació de la proposta per afavorir la participació.
- Assoliment d'objectius.
- Observacions.
- Tancament de l'activitat.

La finalitat dels registres de les sessions és recollir la informació obtinguda a la sessió, analitzar l'evolució del treball i conèixer les preferències de cada infant.